

3 - Minu õigused pärast kohtumenetlust

Kas mul on õigus otsus edasi kaevata?

Ohvril, kes osaleb kriminaalmenetluses kannatanuna, on õigus otsus edasi kaevata.

Asjaomane isik võib esimese astme kohtu otsuse edasi kaevata 15 päeva jooksul alates kohtuotsuse koopia kättetoimetamise kuupäevast.

Apellatsioonkaebuse võib esitada kas menetluse pool, kaitsja või kannatanu.

Kannatanu võib esitada apellatsioonkaebuse seoses kohtu otsusega kriminaalmenetluse kulude või kahjunõude kohta. Ent kui prokurör on võtnud süüdistusmenetluse kannatanult kui erasüüdistajalt üle, võib kannatanu otsuse edasi kaevata ükskõik millisel otsuse vaidlustamise alusel.

Millised on minu õigused pärast süüdimõistmist?

Ohvril, kes osaleb kriminaalmenetluses kannatanuna, on õigus otsus edasi kaevata ja taotleada endise olukorra taastamist.

Kas mul on pärast kohtumenetlust õigus abile või kaitsele? Kui kaua?

Ohvrid ja tunnistajad võivad pöörduda teabe ja toe saamiseks maakonnakohtute juures tegutsevate eriosakondade poole ükskõik millal kriminaalmenetluse (või väärteomenetluse) jooksul, kuid enne otsuse tegemist.

Kui ohver või tunnistaja pöördub sellise ohvrite ja tunnistajate abistamise osakonna poole pärast otsuse tegemist, annab asjaomane osakond ohvrile või tunnistajale oma pädevuse piires teavet ning suunab ta muudesse organisatsioonidesse või teenistustesse, kes on spetsialiseerunud ohvrite või tunnistajate vajadustele.

Justiitsministeeriumi juures tegutsev ohvrite ja tunnistajate abistamise teenistus teavitab ohvreid, kannatanuid ja nende perekondi õigusrikkuja (automaatselt või tingimisi) vabastamisest vanglast. Seda teavet antakse kõikidele raske kuriteo, näiteks elu või tervist ohustava kuriteo, seksuaalkuriteo, vägivallakuriteo või sõjakuriteo ohvriks langenud või selle tõttu kannatanud isikutele.

Erandjuhtudel, kui nimetatud teenistus leiab, et pikaajalise koduvägivalla või naistevastase vägivalla ohver vajab täiendavat koordineeritud tuge, teavitab ta asjaomasel maakonnas naistevastase vägivalla ja koduvägivalla ennetamise ja selle vastu võitlemisega tegeleva rühma koordinaatorit ohvri küsitlemisest ja ohvri probleemidest ning palub maakondlikul rühmal võtta asjakohaseid meetmeid. Vajaduse korral edastatakse see teave ka pädevale politseiijaoskonnale ja pädevale sotsiaalhoolekandekeskusele, kui ohver on laps või teovõimest ilmajäetud täiskasvanu, või pädevale kriminaalhooldustalitusele, kui teo toimepanija on vabastatud tingimisi ja ta peab kriminaalhooldustalitusele korrapäraselt aru andma.

Erandjuhtudel, kui ohvrite ja tunnistajate abistamise teenistus järeldab (mõne muu kui eespool nimetatud) kuriteo ohvriks langenud isikult kogutud teabe põhjal, et ohver vajab tingimata lisatuge ja -kaitset, võib ta paluda pädevale politseiijaoskonnal võtta ohvri nõusolekul meetmeid.

Vahetult pärast kuriteo toimepanekut, kriminaalmenetluse ajal ja pärast kohtumenetlust, st pärast lõpliku otsuse tegemist, pakuvad ohvriabi teenuseid ka kodanikuühiskonna organisatsioonid. Kodanikuühiskonna organisatsioonide pakutav abi ja toetus sõltub nende töövaldkonnast.

Millist teavet mulle antakse, kui kurjategija mõistetakse süüdi?

Tsiviilhagejale, süüdistatavale ja tema kaitsjale, kannatanule (kui tal on õigus otsus edasi kaevata), menetlusosalisele, kelle vara on otsusega konfiskeeritud, ja juriidilisele isikule, kelle tulu konfiskeeritakse, edastatakse kirjalik otsus koos juhistega õiguskaitsvahendite kohta.

Kannatanule, kellel ei ole edasikaebamise õigust, edastatakse otsus seaduses sätestatud korras koos teatega tema õiguse kohta taotleda eelneva olukorra taastamist. Lõplik otsus esitatakse kannatanule taotluse korral.

Kas mulle teatatakse, kui kurjategija vanglast vabaneb (sealhulgas ennetähtaegselt või tingimisi) või põgeneb?

Kriminaalmenetluse seaduse alusel on vastava taotluse esitanud ohvri õigus sellele, et politsei teavitab teda viivitamata süüteo toimepanija vahi all või eelvangistuses hoidmise lõppemisest, välja arvatud juhul, kui sellise teabe avalikustamine võib seada süüteo toimepanija ohtu. Samuti teavitatakse ohvrit tema kaitsmiseks rakendatud meetmetest, kui selliste meetmete võtmiseks on antud korraldus.

Kinnipidamisasutused ja vanglad ei teavita ohvrite ja tunnistajate toetamise teenistust põgenenud vangidest, vaid saadavad teate selle kohta üksnes politseile. Neid eeskirju varsti siiski muudetakse.

Ohvri õigus sellele, et teda teavitatakse taotluse korral viivitamata süüteo toimepanija vahi alt või eelvangistusest vabastamisest ja tema vanglast põgenemisest või vabastamisest ning ohvri turvalisuse huvides võetud meetmetest.

Raske kuriteo, st elu või tervist ohustava kuriteo, seksuaalkuriteo, vägivallakuriteo või sõjakuriteo ohvrit teavitatakse kinnipeetava automaatsest või tingimisi vabastamisest.

Kas mind kaasatakse (tingimisi) vabastamist käsitleva otsuse tegemisse? Kas mul on näiteks õigus teha avaldus või esitada kaebus?

Kaaludes võimalust lubada õigusrikkujal veeta nädalavahetused väljaspool kinnipidamisasutust või vanglat, võetakse arvesse igat vägivallakuriteo ohvri avaldust ja muud ohvriga seotud olulist teavet. Ohvri avaldus on osa tingimisi vabastamise toimikust. Praegu kehtivate õigusaktidega ei ole siiski ette nähtud ohvri osalemist tingimisi vabastamise otsuse tegemises ega selle otsuse edasikaebamist.

■ Viimati uuendatud: 02/07/2025

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.